

T.D.K.'nın Büyük Yanlış

T.D.K.'nın Büyük Yanlış

Geçtiğimiz aylarda basına yansıtıldığı kadarıyla TDK, kadınları apağılayıcı olarak nitelediği bazı deyimleri sözlüklerimizden çıkararak gelecek kuşakların bu sözlerin olumsuz olabilecek etkilerinden kurtulacağına umut ediyorlarmış. Türk toplumunda binlerce yıldır yaygın deyimlerimiz her dönemde kullanılmış, fakat toplumda bir bozulmaya yol açmamıştır. Toplumumuzda görülen bir bozulma olduğu iddia edilir, fakat bu bozulmanın sorumlusu deyimlerimiz değil, son 30 yıldır yaşadığımız kültürel sömür, hars, dil ve düşünün tarzının milletimiz üzerine olumsuz etkileridir. Son yüzyılda ortaya çıkan feminist akımlardan etkilenerek böyle kararın alınmış olması, resmî kurumlarımızdaki Batı etkisinin başka bir göstergesidir.

TDK'nın aslı görevi iyisi ile kötüsü ile Türkçeyi yapıtım ve geliştirmektir, kutsal bir emânet olan Türkçemizin zamani konuşma dilini yapıtım ile doğmuş sözleri, deyimleri ve atasözlerini ayıklamak değildir. Ayıklanması gereken onca yabancı söz ve yabancı dilde geçen deyim varken, Türk Dil Kurumu'nun uğırdığı öz be öz Türkçe olan deyimlerdir. Atasözleri kimseye birini için söylenmemiş, gerçekleri ifade eden kültür birikimleridir. Kültürel birikimlerin oluşturdğu bu erdemli sözler ile toplumun düşünce yapısı oluşur. Türk milleti dünyanın en köklü kültürlerinden birine sahip olmasından dolayı yapmış olduğu tecrübeler de bir o kadar köklüdür. Türklerde büyük felsefi akımların ortaya çıkmasından dolayı Türk harsının köklülüğüne ve herkesçe kabul edilen bir genelleme sahip olmasına bağlıdır. Bu yapıyı oluşturan öğeler ise gelenek, atasözleri, inançlardır.

Ayıklanacak atasözlerinden biri, "Kadın var yuva yapar, kadın var yuva yıkar." atasözüdür. TDK bu sözde kadınların apağılayıcı olduğunu iddia etmektedir. Bu atasözümüzde kadının ailedeki önemi ve sorumluluğu belirtilmiştir. Ahlaksız ve sorumluluğunu bilmeyen kadınların ailelerine yol açtıkları yadsınmaz gerçektir. Erdemli kadınların da yuvaları için nasıl çarpındıklarını yapmamızda çokça sebep olarak atasözümüz çok doğru bir noktaya değinmiştir. Ayrıca başka bir atasözünde "Yuvayı dibi kuş kurar." denilmektedir. Bu kadının ailedeki önemini belirtici yöndedir. Atasözlerimiz kadını değil, suçlanmasını gerektiren dikkat çekmektedir, benzer bir örnek Adana yöresinde söylenen bir atasözümüz de "Ođlan adam malı ne yapacan, oğlan eğbek malı ne yapacan." denilmektedir. Bu de tüm oğlan çocukları hedef alınmamaktadır. Ođlan çocuklarını iyi eğitme yönünde uyarıcı nitelik taşıyor. Zengin insanların malını yöneten oğulların ibret verici varlığı, yoksul bir aileden yetişip de mal mülk edinen ve ailesine bakan oğulların örnek davranışları içinde tecrübe olmuştur. Burada kullanılan eğbek sözü argo olarak kabul edilse de halkın bazı noktalarda uyarılabilmek için atasözleri keskin ifadeler içermek zorundadır.

TDK'nın ayıklayacağı sözlerden biri de "Kadının sırtından sopa al, belinden sopa al eksik etmeyeceksin." atasözüdür. İddia edilen kadının sırtından sopa al eksik etmeyeceksin sözü ile kadının dövülmesinin ödüllendirilmesidir. Halkın buradaki anlayışından çok daha farklıdır. Sopa sırtlamak eski köy yapısında kadının üzerine olan ödevlerden biri idi. Kadının sopa yakılması ekmek ocağının yakılması için erkekler odun keser, kadınlar kıymık ve sopa toplardı. Burada anlatılmak istenen kadının çalışkan olmasının önemi. Karnından sopa al eksik etmemek sözünde ise sopa sözü küçük bebekler için özellikle eski dönemlerde kullanılan bir sözdür. Kadını ki bu sözü söyleyen bir kimsenin kendi öz bebeğini kötü bir sözle anması mantık dışıdır. Yaptırım ve ayıklamalardan anlaşılacağı gibi kadınları ikinci sınıf olarak nitelendiği iddia edilen bazı sözlerin aslında öyle olmadığı görülmektedir. Kadınları öyle gösteriyor olsa da, bu bütün kadınları kastedildiği genelleme yapılmadığı açıktır, bunun içindir kimsenin bu sözleri gücenmemesi gerekir. Örneğin "Ođlan babadan öğrenir sofrayı, kız anadan öğrenir sokak gezmeyi." sözü de, "Anasına bulaşma." sözü de anne babanın çocuk yetiştirme ve yönlendirmedeki önemine dikkat çeken sözlerdir. Yine bu kapsamda çıkarılacak sözlerden biri de "Kötü kabağın kötü dölü olur." sözüdür. Bu sözde kadının ikinci sınıf olarak gösterildiğini iddia etmek gülünçtür. Anlatılmak istenen ise doğru mu, yanlış mı olduğunu belirlemek için özgür seçimidir, buna TDK'nın kararıyla abesle iştirak edilmez.

Birçok dilbilimci ve halktan tepki alan bu nâfile çabayla uğraşmaktan TDK'nın bir an önce vazgeçmesini umut ediyoruz. Çünkü bu çabayla asıl mücadele edilmesi gereken, "Ben az sonra uzadım, siz az sonra döneceğim, bu kızla çykıyorum, ipleri yoluna koydu relaks oldum, light kola içtim, çok küllü birisi..." gibi binlerce deli saçmasıdır. Eğer bunlarla mücadele edemiyor ve bu sözlerle mücadele zeminini hazırlıyorlarsa yaptıkları sadece deve kuşu gibi başını kuyuya sokup aslı gerçekten kaçmaktır.

Tanrıkut 2.9.2006